

ЧУДОМИР РЪЦЕТО МУ ПРЕЧАТ

chitanka.info

Набожен човек е Лальо Коконата, що да си кривим душата. Пости си и в сряда, и в петък, а клепне ли клепалото за черква, и дъжд да вали, и град да блъска, ще прави, ще струва, но ще прескочи в черквата да запали свещ пред иконата на св. Архангел. Кръсти се, метани прави като баба Пена Святата, та и iso държи на певците. Набожен и учен е. Да ти каже кога се пости, кога се благува и кой ден за какво се пази, от Вечния календар по му сече главата.

Рече му някой ден големият му син:

— Тейко, днес времето е меко, я прескочи с мотиката до стръмната нива на Синьовец да оправиш браздите, дето се отичат пороите, та да я не заплавят през зимата.

А той:

— От днес почват Мръсниците, дума, и аз мотика в такива дни не хващам.

— Хайде, хайде! Стига си се пекъл като котарак край огнището, ами иди до Равнака, че запуши прелезите на гюла. Два направили козарите откъм изгрева.

— Насечи трънак, вършини и ги запуши — гълчи го други път жена му.

— Ами! Сега намери, на връх Вълчите празници на работа да ме караш. Не съм поганец.

Днес Мръсници, утре Бабин ден, в други ден Честни вериги и Празна неделя, Седемтях четвъртъци за град, Русалиите, Черната сряда, Сухият вторник след Гергьовден, Герман, Летен свети Тодор, Вартоломей, Вида, Еньовден, свети Прокопи, Власовден, дето се варди за червеи и метил, Горещниците, двата петъка преди Петковден, Мишинден, Мечинден... и ето ти годината се изтърколила и за Лаля време за работа не остава.

От малък си е такъв. Пази се от грехове и от работа като от чума. А рече ли нещо да свърши, все нищо не излиза. Баща му, бог да го прости, все той по гората за дърва, все той на оран, на копан, а Лальо се щъка из двора като гост или седнал под черницата, пази ювките да ги не изкълват кокошките. Като го ожениха, впрегна в работа пък жена си. Щом му отраснаха децата, поеха го пък те и той тъй си остана до ден днешен.

Дай му да седне отвън на голямото дялано дърво пред Хаджидончовия дюкян да си свирука с уста и да гледа патките как се

цямбургат из реката. По цели часове стои, стои, стои и гледа, а дойде ли пладне, прескочи до къщи да се налапа и пак се върне на същото място. Извади си цигарето тогава пък и почва да го чисти със сламка. Чисти го, гледа го, надува го с уста, върти сламката, стърже с ножчето нагорялото по долния край, дорде се пореже. Килне ли се слънцето зад голямата гора и поп Костадин се накрули през моста за черквата да бие вечерня, той се надигне, почне да пъшка и куцук-куцук — запъти се за към къщи кокошките да прибере и огъня да стъкне, да му се не карат. Казват, че куцотията сам си я измислил и нищо му нямало, ама като не съм видял с очите си, брате, не мога нищо каза.

Един ден Глухаркиният петел прескочил у тях и почнал да им кълве балгуря. Погнал го Лальо, хукнал петелът да бяга и тук-там, тук-там, че в дръвника. Мушкал Лальо с остена, ръгал, не излиза. Взел, че се покачил отгоре на купчината, ручнали се дървата, кракът му хлъзнал и се навехнал в глезена. Че рев, че пъшкане, че доктори, че врачки, че билерки — две години, хей, две години с две патерици ходи и на болен се преструва. Само и само на работа да не го пращат. Сега ходи само с една и едва накуцва; има ли нещо на крака му, няма ли, той си знае. И баба Чолпанка, и Мустан циганинът казват, че са го видели лятно време, кога няма никой в село, да си стъпя, както господ дал, ама иди му речи, да те видя. Черковен е — и сряда, и петък варди, — ама речи му нещо лошо, ще те светне с патерицата по главата, че ще ти изтече петмезът.

Не ти трябва! Да си я кара, както знае. Може от бога да му е такава дарбата, да си стои, да гледа патките как се къпят и нищо да не похваща, та да са му бели и меки ръцете и да му викат Коконата.

Тъй си живее бай Лальо. През другото време, както и да е, ама като почнеш от пролетта, та чак до Петровден, съвсем самичък остава в село, горкият, та му се свива много душата от притеснение. Ама мине ли Петровден, върне ли се Джонко Бонин от учение, работата се нарежда. В София се учи Джонко за зографин и като си дойде, разхвърли се, съблече се и бос и гологлав по цял ден ходи из реката и изписва водениците, патките, върбите. Пише Джонко, вади ги на портрет, а Лальо Коконата все при него, все около него. Или онова трикракото, дето крепи книгата, придържа, или му крепи съдчето с вода, дето си топи четките, но все нещо помага. Нищо и никаква помощ е то, а цигари му дава Джонко, с ракия го черпи и на обяд често

го кани, ама нали не е за работа роден човекът, и нея не може да върши като света. Или с ръка ще му бръсне книгата да падне във водата, или пък ще се заплесне нейде и ще капичне съдчето с водата на гърба му.

— Брей! Какъв човек се извъди! — троснал му се Джонко, като си изтръсквал палтото. — Нищо и никаква работа, и нея не можеш да вършиш! Поля ми целия гръб.

Лальо попремигал на парцали и нищо не му рекъл. А дядо Гичо Саранкин, който минавал отстрани по пътеката, се обадил:

— Не му се карай, Джонко! Недей го съди! Работен си е наш Лальо, много е работен, да му не е уроки, ама ръцете му пречат. Ами! Пустите му ръце пречат.

Издание: Чудомир. „Съчинения в три тома“, Подбор и редакция: Петър Пондев и Серафим Северняк. 2 том. Разкази и фейлетони. „Български писател“, С. 1969.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.